

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2002-1647

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Käytännöllisen filosofian laitos	
Tekijä-Författare-Author Saarni, Samuli			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Priorisointi, psykiatria ja John Dewey - pragmaattinen yhdistelmä?			
Oppiaine-Läroämne-Subject Käytännöllinen filosofia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-04-22	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 95
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Priorisointi on pyrkimistä tiettyihin päämääriin toisten päämäärien kustannuksella. Jotta voitaisiin priorisoida, on tiedettävä päämäärä, tai ainakin suunta johon pyritään. Lisäksi on oltava keinoja, joilla päämäärää voidaan lähestyä. Terveystieteiden päämäärän määrittely ei ole itsestäänselvä. Voimme empiirisesti tutkia mitä terveydenhuollossa käytännössä tehdään mutta emme sitä, mihin terveydenhuollon pitäisi pyrkiä. Päämääriä on käytännössä useita. Tätä moninaisuutta voi lähestyä filosofisesti analysoimalla keskeisten terveystieteiden (terveys, sairaus, lääketieteellinen tarve) monimerkityksellisyttä. Mikäli terveydenhuollolla on useita yhteismitattomia päämääriä, ei priorisointi ole mahdollista vain vertaamalla eri menetelmien tehokkuutta, vaan on myös tehtävä valintoja päämäärien välillä. Terveystieteiden näkeminen instrumentaalisenä välineenä johonkin perustavampaan hyvään, laajentaa priorisoinnin kattamaan koko yhteiskuntapolitiikan kentän.</p> <p>Psykiatria ja erityisesti psykoterapiat tuovat selkeästi esiin lääketieteellisen tarpeen ja terveys- ja sairauskäsitteiden ongelmallisuuden. Tämä johtuu siitä, että ihmisen subjektiivisen kokemuksen ja biologisen tarpeen erottaminen on psykiatriassa vaikeampaa kuin muualla lääketieteessä. Vallalla olevan näytteen perustuvan lääketieteen ideaalin mukaisesti sellaisia hoitoja on suositettava, joiden tehosta on näyttöä. Kuitenkin tätä näyttöä hankittaessa tutkimuskohteet, -menot ja tuloksellisuuden mittarit valitaan osin tieteen ulkopuolisin kriteerein.</p> <p>John Deweyn (1859-1952) pragmatismi lähtee samansuuntaisista kysymyksistä. Päätösten teko ja käytännön toiminta ovat ensisijaisia teoreettiseen ajatteluun nähden. Päämäärät määräytyvät vasta kun tiedämme minkälaisia keinoja meillä on käytettävissämme. Tiede on vain väline paremman ja eettisemmän yhteiskunnan luomisessa.</p> <p>Tutkimuksessa tarkastellaan John Deweyn ajattelun soveltuvuutta selvittämään psykiatrian priorisointiin liittyviä ongelmia.. Aluksi esitellään Deweyn keskeisiä ajatuksia, ja käsitellään terveydenhuollon avainkäsitteiden merkityksiä ja keskeisiä suhteita. Lopuksi pyritään yhdistämään teoreettinen tarkastelu Suomessa ja maailmalla viime vuosina käytyyn terveydenhuollon priorisointikeskusteluun, huomioiden siihen liittyvät poliittiset ja taloudelliset tekijät. Filosofinen tausta perustuu erityisesti John Deweyn teokseen "pyrkimys varmuuteen" (1929). Priorisointia ja psykiatriaa käsittelevä aineisto on etsitty kirjallisuushauilla sekä lääketieteen (Medline) että filosofian (Philosophers index) tietokannoista. Lopputuloksena on, että Deweyn ajattelu sopii hyvin valaisemaan useita lääketieteen, ja erityisesti psykiatrian, filosofiassa olevia ongelmia. Deweyn epistemologia ja evoluutiopsykologia ovat lähellä lääketieteessä yleisesti hyväksytyjä perusoletuksia. Deweyn ajattelu voi auttaa lääketiedettä lisäämään itseymmärrystään erityisesti lääketieteeseen lähtökohtaisesti kuuluvassa keskeisessä ongelmassa: Hyödyttääkö parhaiten ihmiskuntaa lääketiede joutuu tasapainoilemaan toisaalta luonnontieteen ja käytännöllisen toiminnan välillä, toisaalta yhteiskunnallisen ja yksilöllisen edun välillä. Juuri nämä jännitteet olivat Deweyn keskeisiä tutkimuskohteita, ja selittävät hänen ajattelunsa luontevaa soveltumista lääketieteeseen.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>priorisointi</p> <p>psykoterapia</p> <p>pragmatismi</p> <p>Dewey, John</p> <p>sosiaalipolitiikka</p> <p>terveydenhuolto</p> <p>terveys – käsitykset</p> <p>lääketiede – filosofia</p> <p>psykiatria - filosofia</p>			
<p>Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited</p> <p>Philosophica-kirjasto, Siltavuorenpenger 20 A, 3. kerros, Puh. 09-191 29247</p>			
<p>Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information</p>			